Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Pélé Yoets

Bat - Fille - Beth

ראיתי מנהג רע באילו מקומות, שאיש כי יולד לו בת, מרבים העם לעשות שחוק ולצנות. זה אומר, הקר גדול, וזה אומר הסרחון גדול, וכהנה דברים של לצנות. עד שמי שנולדה לו בת אינו מוצא מקום להחבא מגדל הרדיפה שרודפין אחריו בדברי שחוק ולצנות. ורע עלי המעשה, קורא אני עליהם לעג לרש חרף עשהו (משלי יז ה). כי הן הם מפלאות תמים דעים, שהוא הנותן הבנים למי שירצה והבנות למי שירצה, נמצא שהמלעיג על לדת הבנות אך נגד ה' דברו, מלבד אסור הלצנות כי רב הוא. ויותר מזה יש שטות גדול בקצת בורים, שאם ילדה אשתו זכר אוהבה ומכבדה כבוד גדול, ואם נקבה תלד מרחקה ואינו נכנס אצלה, ורבה העזובה והעצבה. ומה נואלו האנשים האלה מה לו עם אשתו, האם היא הלכה לשוק ובחרה לקנות לו בת ולא בן. ועוד, בהדי כבשי דרחמנא למה לה, הלוא אפשר דבנתן עדיפין לה מבני, באשר יהיה טוב מזלן ומנת חלקן, כאשר בעינינו ראינו כמה ששמחו בבת בין הבנים והיה מזלה ברוך מבנים, ואוי לו למי שבניו בנות (קידושין פב ב) ויותר גרוע מבנות כאשר הן רבים עתה עם הארץ ובני עליה הנם מועטים ורבים מכאובים לאבי הבנים על התורה ועל העבודה, מה שאין כן לאבי הבנות שאין עליו צרת הבת כי אם ללמדה מלאכת נשים ומדות טובות:

ומצות האב על הבת להשיאה סמוך לפרקה, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה שאמרו (כסחים קיג, א) ברתך בגרה שחרר עבדך ויהבה לה וצריך אב ואם שיעמדו על המשמר עליה בשבע עינים לבל תחלל כבודה, כי את אביה היא מחללת.

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

ומצוה לשמע דברי חכמים ולהקדים להשיאן באשר תמצא ידו. וגם כן מצות האב להרבות לבתו מהר ומתן כאשר תמצא ידו כדי למצא לבתו בן זוג נאה. וידוע מאמרם ז''ל שאמרו (פסחים מט א) לעולם ימכר אדם כל אשר לו וישיא בתו לתלמיד חכם: ויש הרבה עניים אשר תאוה נפשם לתן את בתם לתלמיד חכם, אבל מה יעשו שאין ידם משגת לתן מהר ומתן לפי צרך התלמיד חכם, מכל מקום חיובא רמיא לעשות כל אשר בכחם ולדלג על ההרים לקבץ כדי לזכות לתן בתם לתלמיד חכם. ואם לא יוכלו עשות זאת או שאין בנמצא במקומו תלמיד חכם, על כל פנים יבחר לו בחור טוב, זרע אנשים, יודע ספר וירא ה', ואל ימסר בתו לעם הארץ רע מעללים, שהוא כמשליך בתו לכלבים, ותלנתה עליו תהיה כל ימי חייה כי עכר אותה, ועכר שארו אכזרי (משלי יא יז). ועל דרך שאמרו (יבמות סג, ג) מתון נסב אתתא הכי נמי צריך להיות מתון קדם תתו את בתו לאיש, ויבדק אחריו יפה יפה עד אשר ידע בברור מה טיבו, ויראה אותו כי טוב הוא אז יתן לו את בתו. והן אמת כי מה' אשה לאיש והוא מזוג זווגים ומושיב יחידים ביתה, מכל מקום כבר מלתא אמורה פשר דבר לקמן בערך ''זווג'', עין שם:

ולכן חיובא רמיא על כל איש לרחם על נפשו ועל נפש בתו, ולהשתדל בכל עז לבקש לה מנוח אשר ייטב לה ולו בעולם הזה ובעולם הבא, וישפך נפשו לפני ה' כפעם בפעם על בניו ובנותיו שיזוג להם ה' זווג נאה (וכבר כתבתי תפלה על זה, וסמכתיה בבית תפלתי), וגם הבת בעצמה, אם יודעת לכתב או לקרא מן הכתב, ילך אביה אצל חכם ויסדר תפלה (וגם על זה אניף ידי בסיעתא דשמיא) או היא בעצמה במסתרים תבכה נפשה ותתענה ותשפך נפשה לפני ה' בדברים היוצאים מלבה ככל היוצא מפיה, ותתפלל אל ה' שיזמין לה זווג נאה תלמיד חכם, ובחיק ירא אלקים תנתן, ושיהא זווגה עולה יפה, וגדולה תפלה לענין זה. צא ולמד מלאה, שהיתה חלקו של עשו, ועל ידי שהרבתה בבכיה עד שנעשו עיני לאה רכות נפלה בגורלו של

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

יעקב (ב''ב קכג, א), וזכתה להעמיד ששה שבטים אשר מהם יצא תפארת ישראל בתי כהנה ולויה ובתי מלכות:
והבת אשר היא תתהלל שלא תתן עיניה בעשר, רק תתרצה להיות ברעב ובצמא ובערם ובחסר כל ויהיה חלקה עם תלמיד חכם ירא ה', ולכן תתלמד בכך כראוי לאשת תלמיד חכם שיהיו עיניה יפות, ולא תקפיד לא על תענוגי המאכלים ולא על התכשיטים ועל נויי המלבושים, ותרגיל עצמה במעוט שנה, במעוט שיחה בזהירות, בזריזות וביתר מדות טובות, וגם ה' יתן הטוב לה. והן אמת שאמרו חכמים (כתובות נב, ב) שחיב אדם לקשט את בתו כדי שיקפצו עליה רבים, אבל הבת שהיא יראת השם לא תתראה בפני הבחורים, ובפרט כשהיא מקשטת, לבל יכשלו בה בהרהורי עברה, ובפרט בדורות הללו שרבו הפרוצים:
וכבר אמרו בש''ס (סוטה כב א) למדנו יראת חטא מבתולה, דרבי יוחנן שמע לאותה בתולה שהיתה מתפללת רבונו של עולם, בראת גן עדן, בראת גיהנם, בראת צדיקים, בראת רשעים. יהי רצון מלפניך, ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שאל יכשלו בי בני אדם. וכן תעשינה כל הבתולות ותהיינה צפונות, כל כבודה בת מלך פנימה, לא תראה החוצה אל העין. והנה בערי ישמעאל נזהרות קצת בזה, אבל בערי אדום פרוץ מרבה, כי כן מנהג המדינות. ''מנהג'' אותיות ''גהנם''. ואשה יראת ה' היא תתהלל (משלי לא ל), ולא תלך אחרי רבים לרעות, ושכרה יהיה כפול ומכפל. וכתב בספר החסידים (סימן שפה), שנערה אחת לא היתה מתקשטת כלל כדי שלא יכשלו בה רואיה, וזכתה לזווג נאה, חכם וחסיד:
וריב לה' עם עשירי עם, אשר כביר מצאה ידם הון עתק ומבקשים לזוג בתם עם בחורים מבני גילם עשירים כמותם, ופותחים יד לתן מהר ומתן, הזוזים זזים לאלפים ולרבבות כדי לקח בחורים שהם כלים ריקים מתורה ויראת השם, ולו חכמו ישכילו שאם יעלה עשרם עד לשמים סוף סוף אין גופם ממון והוא מעתד לירד לטמיון, התעיף עיניך בו ואיננו, כאשר בעינינו

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

ראינו כמה וכמה שבפרק נשואין היו עשירים מפלגים ואבדו העשר ההוא ובאו להיות נודדים ללחם. ואפלו בהיותו עשיר, האשה ההיא חיי צער תחיה, שעל הרב אין בעלה עמה אלא הולך בדרכים בימים ובנהרות, ולעולם הוא טרוד בפועליו ובחשבונותיו, ומרבה נכסים מרבה דאגה (אבות ב, ז), משכימי קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים (תהלים קכז ב), ומתוך שהוא טרוד וכעוס מרבה קטטה עם אשתו על לא דבר, וביותר יגדל צערה אם היא יראת ה' בראותה את בעלה שאין בו יראת שמים ואינו זהיר במצוות כמנהג רבים מעמי הארץ, באפן שכל ימיה מכאובים. לא כן הנותן בתו לתלמיד חכם, מה טוב חלקה ומה נעים גורלה וחלקו וגורלו בעולם הזה ובעולם הבא, וכל ימי חייה בנחת רוח תחיה ותמצא כבוד ושלל לא תחסר:

ואלו היו מחשבות הבנות ואביהן גדל הנחת רוח והטובה שיש לאשת י תלמיד חכם ולאביה בעולם הזה ובעולם הבא, היו מוסרים נפשם ומאדם על זה, ואפלו אם תהיה נזונת מן הצדקה לא יהיה להם לחרפה, כי על כל כבוד חפה שעושים לצדיקים לעולם הבא. ומה גם שבמקום שמפזרים להרבות מהר ומתן לבני גילם, היו יכולים להעשיר התלמיד חכם שיהא מישב על התורה ועל העבודה. וידוע מאמר רבותינו ז''ל שאמרו (ברכות לד, ב), שכל הנביאים לא נתנבאו אלא למשיא בתו לתלמיד חכם, שהוא מחזיק ביד לומדי התורה:

והן אמת ששוו בשעוריהן, שגם התלמיד חכם אינו רוצה בבת העשיר, שרוצה לקים מאמר רבותינו ז''ל שאמרו (יבמות סג א) נחת דרגא נסב אתתא, ומאמר רבותינו ז''ל שאמרו (פסחים מט, א) לעולם ימכר אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם, והנושא אשה צריך לבדק באחיה, שרב בנים דומים לאחי האם (ב''ב קי, א), ואם יתן איש כל הון ביתו לתלמיד חכם באהבה שאוהב את הקדוש ברוך הוא ולקים דברי חז''ל, בוז יבוזו לו. אבל מכל מקור כבר כתב בספר החסידים (סימן שפא) שאם התלמיד חכם דחיקא לה שעתא ורואה שהעשיר ובתו נפשם

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

חשקה בתורה ומרבים לו מהר ומתן באפן שיוכל להיות מישב על התורה ועל העבודה אם לוקחה לא הפסיד, וה' לא ימנע טוב ממנו זרע קדש בהיותו נושא אשה לשם שמים (ואכתב עוד מזה בערך ''זווג''). זאת התורה בין אב לבתו, ישמע חכם ויהא מבין עוד מדעתו:

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions